

Úvod

Vážený čtenáři, vážená čtenářko,

v rukou máte druhý díl publikace s názvem Jak na dluhy II, který tematicky navazuje na díl první. Oba dva díly publikace vznikly v rámci projektu reg.č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/12_023/0001334 a byly financovány z prostředků Evropské unie – konkrétně ESF v Operačním programu Zaměstnanost.

Tento díl publikace je, stejně jako ten první, výsledkem práce týmu odbornic Sociální poradny Centra sociálních a zdravotních služeb města Příbram. Ve dvanácti příbězích kolegyně popisují cesty různých osob v procesu oddlužení, insolvenčí, exekucí i jiných finančních těžkostí. Kolegyně záměrně opouští odborný jazyk prvního dílu a vypráví vše lidsky a co možná nejsrozumitelněji s cílem o co nejvyšší sdělnost a dostupnost informací k nejširšímu spektru čtenářů.

Každý z dvanácti příběhů je v něčem odlišný a v něčem stejný. Hlavním poselstvím a společným jmenovatelem všech příběhů je nutnost odhodlání a dostatku kuráže k tomu začít své problémy řešit. Nebát se jim čelit, neskrývat se a neutíkat před nimi. Více než jinde platí u dluhů to, že každého dříve nebo později doženou.

Příběhy v publikaci uvedené byly v maximální míře anonymizovány. Osoby, jejichž osudy jsou zde popisovány, daly svůj souhlas s jejich zveřejněním. Pevně věřím, že se stanou vodítkem a inspirací pro ty z vás, kteří se ocitáte v komplikované finanční situaci a nevíte si s ní rady. Zároveň bych si velice přál, aby zde uveřejněné příběhy posloužily i jako varování před neuváženými finančními kroky u těch z vás, kteří těžkosti s dluhy a exekucemi nemáte.

Středisko Sociální poradna CSZS, jehož pracovnice jsou zodpovědné za tvorbu této příručky, získalo v červnu 2018 akreditaci Ministerstva spravedlnosti České republiky k poskytování služeb v oblasti oddlužení. So-

ciální poradna je nyní plně certifikovaným zařízením v souladu se zákonem 182/2006 Sb. (Insolvenční zákon).

V závěru svého úvodního textu bych rád poděkoval týmu autorek druhého dílu publikace Jak na Dluhy. Jmenovitě Mgr. Janě Benové, Mgr. Kateřině Dragounové, Bc. Marině Kravčukové, Bc. Kamile Šourkové, Mgr. Pavle Aschermannové a Mgr. Tomáši Ciprovi. Poděkování zaslouží i Bc. Jana Klímová, koordinátorka projektové výzvy, v rámci které tato brožura vznikla.

Mgr. Jan Konvalinka

Ředitel Centra sociálních a zdravotních služeb města Příbram

Brožura vznikla za podpory RUBIKON Centra

Vydání brožury bylo financováno v rámci projektu **CSZS města Příbram jako součást regionu při rozvíjení a zkvalitňování sociální práce a procesů ve službách**

Reg. č.: CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_023/0001334, který je spolufinancován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Obsah

1.	Rozumné zadlužování	4
2.	Exekuce	7
3.	Oddlužení	10
4.	Oddlužení – dluhy na výživném	14
5.	Oddlužení - mikropůjčky	17
6.	Oddlužení - matka samoživitelka	20
7.	Oddlužení – matka čtyř dětí	23
8.	Oddlužení - manželé	26
9.	Oddlužení – dluhy z předchozího manželství	29
10.	Oddlužení – dluhy z občanského života a z trestné činnosti	32
11.	Oddlužení – zajištěná nemovitost	34
12.	Dluhy, ztráta bydlení, zaměstnání, hrozba výkonu trestu odnětí svobody za zanedbání povinné výživy	36
13.	Oddlužení – dluhy v seniorském věku	39
14.	Exekuce – neplatná rozhodčí doložka	41
15.	Dopady těživé finanční situace rodiny na děti	43

1. ROZUMNÉ ZADLUŽOVÁNÍ

Od 1. 12. 2016 nabyl účinnosti nový zákon o spotřebitelském úvěru (zák. č.257/2016 o spotřebitelském úvěru, dále jen zákon). Zákon omezuje sankce za prodlení se splácením (úroky z prodlení pouze do zákonné výše, smluvní pokuta nemůže být vyšší než 0,1 % denně z částky po splatnosti). Souhrn výše všech smluvních pokut nesmí přesáhnout polovinu z celkové výše spotřebitelského úvěru a zároveň částku 200 000 Kč.

Zákon zavádí pro věřitele přísné licenční podmínky, došlo ke zjednodušení splácení hypoték a zpřísnění podmínek platných pro zprostředkování úvěru. Zákon přináší šanci na změnu v přístupu k ochraně spotřebitele a zároveň je regulace věřitelů nastavena tak, že neomezuje férové podnikání.

Desatero odpovědného zadlužování

1. **Potřebuji danou věc?**

Vždy si musíte rozmyslet, zda produkt nebo službu, kterou si chceme prostřednictvím úvěru pořídit, skutečně právě teď potřebujete. V daném případě je vždy vhodné dodržovat následující pravidlo: za vlastní peníze mohou něco chtít, za půjčené ji však musím nutně potřebovat.

2. **Nepřepĺacím životnost?**

Není vhodné se zadlužit na produkt/službu, jejíž životnost je kratší než doba splácení, např. lednice mi bude sloužit 5 let, ale zaplatím ji za 1 rok, naproti tomu dovolenou si užiji za 14 dní, ale splácet ji budu 1 rok. Je zde důležité zvážit, zda danou věc/službu skutečně nutně potřebujete.

3. **Mám dostatek finančních prostředků na splátky?**

Pokud zvažujeme půjčku, je dobré si vždy důkladně promyslet, pečlivě propočítat, kolik můžeme měsíčně splácet a vždy myslet na rezervu na „horší časy“.

Poskytovatel podle zák. č.257/2016 o spotřebitelském úvěru je povinen prověřit schopnost klienta zvládat splácet dluh (nahlížení do úvěrových registrů). Věřitel poskytne spotřebitelský úvěr jen tehdy, pokud je patrné, že dlužník bude schopen svůj závazek splácet.

4. Nejsem unáhlený?

Vždy je dobré zvážit, zda si danou věc nemůžete pořídit jiným způsobem (vyrobit, opravit stávající). Z nabízených produktů si vždy vybírat ten nejvýhodnější, na místě je porovnání více nabídek od různých poskytovatelů. Zvláště velkou pozornost je vhodné věnovat sankcím v případě prodloužení se splátkami.

5. Jaký finanční produkt si zvolím?

Orientace v jednotlivých typech produktů není snadná. Volit byste měli podle toho, k čemu jej chcete využívat (nejčastější typy úvěrových produktů: spotřebitelský úvěr, kreditní karta, revolvingový úvěr, kontokorent, konsolidační úvěr, SMS půjčky, internetové půjčky, viz. rejstřík pojmů). Je velmi důležité pochopit princip a fungování jednotlivých produktů a vědět, k jakému účelu mají primárně sloužit, teprve na základě těchto znalostí lze vybrat typ produktu pro uspokojení vašich potřeb.

6. Neporovnávám pouze úroky

Úvěr není dobré vybírat pouze podle nejnižší nabídky úroků, vždy si nechte spočítat reálnou cenu včetně všech poplatků (poplatek za uzavření smlouvy, za správu úvěrů, sankce). Neporovnávejte pouze úrokové sazby, ale roční procentní sazby nákladů (RPSN) a celkovou částku, kterou zaplatíte.

7. Nepodepisujte neznámé

Před podepsáním smlouvy je nutné si vždy pročíst důkladně podmínky, sankce a pokuty. Je dobré se vždy držet pravidla nepodepisovat nic, čemu nerozumíte a raději se obraťte na odborníky s žádostí o pomoc nebo alespoň se poradte s někým zkušenějším z okolí.

8. **Nemyslet jen na současnost**

Závazky je vhodné vždy splácet řádně a včas a tím si budovat pozitivní úvěrovou historii. Vyšší závazky je vhodné si pojistit pro případ neschopnosti splácet (ztráta zaměstnání, nemoc, úraz).

9. **Nepůjčovat si na půjčku**

Pokud přes všechna opatření nastane situace, že nejste schopni úvěr splácet, další půjčka nic nevyřeší, a navíc další půjčka bude vždy dražší a ve výsledku se ještě více zadlužíte. Raději dojednejte s věřitelem odložení či snížení splátek.

10. **Nevěřme na zázraky**

Pokud Vám seriózní a ověřená společnost odmítne poskytnout úvěr, není na místě hned žádat o dražší úvěr jinde, za nevýhodných podmínek, ale zamyslet se na svou finanční situaci a možnostmi řešení této nepříznivé situace. Jednou z možností řešení je podat návrh na povolení oddlužení, tzv. osobní bankrot.

2. EXEKUCE

Exekuce je nucený výkon rozhodnutí, který slouží k tomu, aby byly uspokojeny nároky věřitelů, které dlužník nesplnil dobrovolně (ať proto, že nechtěl, nebo proto, že na to neměl dost vhodných prostředků), ač mu to uložil např. soud.

Exekucí můžeme přijít o byt, dům, chatu, auto i jakýkoliv jiný movitý majetek. Může být postižena mzda i účet u bankovní instituce. Exekuci jako takové se nevyhnou senioři pobírající starobní důchod, lidé pobírající invalidní důchod ani maminky na rodičovské dovolené.

K tomu, aby exekuce mohla být provedena, musí věřitel získat Exekuční titul – rozsudek, platební rozkaz, rozhodčí nález (po uplynutí doby na odvolání).

Výjimkou jsou dluhy u státních institucí (např. státní policie, ČSSZ, finanční úřad), kteří využívají správních řízení a exekuci mohou nařídit, bez rozhodnutí soudu.

Způsoby provedení exekuce:

1. **Srážkami ze mzdy povinného** (nebo jiných příjmů, např. sociálních dávek, dávek podpory při nezaměstnanosti, starobního, invalidního důchodu apod.), popřípadě ½ mzdy manžela/manželky povinného.
2. **Příkázáním pohledávky** (nejčastěji prostředků na účtu u peněžního ústavu),
3. **Prodejem movitých věcí** (tj. tzv. mobiliární exekuce – nejčastěji prezentovaná ve sdělovacích prostředcích), kdy exekutor nebo jeho zaměstnanec vykonavatel se dostaví do místa, kde by dlužník mohl mít uložené věci (nemusí to být adresa trvalého pobytu). Věci olepí žlutými nálepkami a sepíše do soupisu majetku (kopii soupisu přenechá dlužníkovi). Věci může rovnou odvézt, a to tehdy, pokud je to účelné pro provedení exekuce. Věci se ocení a prodají v dražbě.

4. **Prodejem nemovitých věcí**, nemovitost musí exekutor nechat ocenit soudním znalcem a dražba probíhá za 2/3 z odhadu znalce.

Seznam věcí, které exekutoři nemohou zabavit:

1. Základní vybavení domácnosti, např. postel, stůl, židle, kuchyňská linka, kuchyňské náradí a nádobí, lednice, sporák, vařič, pračka, topné těleso, palivo, ložní prádlo.
2. Osobní věci např. běžné oděvní součásti, studijní a náboženská literatura, dětské hračky, snubní prsteny, písemnosti osobní povahy, fotografie týkajících se členů domácnosti, domácí mazlíčci, hoto-vost do dvojnásobku životního minima 6.280,-Kč.
3. Je-li povinný podnikatelem, nemůže se výkon rozhodnutí týkat věcí, které nezbytně nutně potřebuje k výkonu podnikatelské činnosti (to neplatí, vážne-li na těchto věcech zástavní právo a jde-li o vymožení pohledávky, která je tímto zástavním právem zajištěna). Zabavit vám ovšem exekutor může nadstandardní vybavení, bez kterého se v práci obejdete nebo které máte čím nahradit.
4. Zdravotnické potřeby a jiné věci, které dlužník potřebuje vzhledem ke své nemoci či tělesné vadě.

Co dělat, když přijde exekutor

- Nepropadejte panice.
- Dopředu si zjistěte, jaká máte práva, co vám může exekutor zabavit a které věci jsou z exekuce vyloučeny.
- Snažte se ochránit majetek jiných osob a to zejména pokud bydlíte v nájemním bytě, který jste si pronajali částečně či úplně zařízený, musí být v nájemní smlouvě uvedeno, jaké vybavení domácnosti patří pronajímateli. Osoby žijící s dlužníkem by měli mít doklady o nabytí svého majetku.
- Pokud i přesto exekutor zapíše do soupisu majetku věc, která nepatří dlužníkovi, může majitel zabavené věci do 30 dnů podat návrh na vyškrtnutí věci ze soupisu majetku, pokud exekutor nevyhoví, lze podat vylučovací žalobu přímo k nařizovacímu soudu.

- Pokuste se s věřitelem nebo exekutorem domluvit na splátkovém kalendáři.
- Vykonavatel exekuce má povinnost pořádit videozáznam z průběhu mobiliární exekuce, dlužník si audiozáznam může natočit i sám.
- Požádat o Odklad provedení exekuce – návrh je možné podat v případě, že se dlužník bez vlastní viny ocitl v takovém postavení, že provedení exekuce by bylo pro něj a jeho rodinu likvidační (nena-dále onemocnění, vyhoření bytu, atd.). Musí jít o problémy, které pominou.
- Podat Návrh na zastavení/částečné zastavení exekuce a to tehdy, kdy byla exekuce zaplacená, nebo pokud je výkon exekuce nepřipustný (např. byla zabavena věc, která tvoří obvyklé vybavení domácnosti), k tomuto návrhu je nutné vždy přiložit důkazy k prokázání tvrzení.
- Pro nemajetnost může o zastavení exekuce rozhodnout exekuční soud nebo exekutor vždy se souhlasem oprávněného.

Příklad výpočtu srážek ze mzdy pro rok 2018

Dlužníkovi vždy musí zůstat **nezabavitelná částka 6.225,33,- Kč** a k tomu **1.556,33,- Kč na každou osobu, kterou vyživuje a žije s ním v jedné domácnosti (manžel/manželka, děti nezaopatřené).**

Pokud snad je čistá mzda, důchod nebo sociální dávka nižší než součet těchto částek, exekuce srážkami se vůbec neprovede. Zbylá mzda po odečtení nezabavitelné částky, se rozdělí na třetiny, 1/3 zbyde dlužníkovi, ovšem do maximální výše 3.112,-Kč. Z druhé třetiny zbytku čisté mzdy **se uspokojují přednostní pohledávky věřitelů**, pokud takové nejsou, tak i tyto peníze zůstanou povinnému dlužníkovi. Z třetí třetiny zbytku čisté mzdy **se uspokojují nepřednostní pohledávky a přednostní pohledávky, pokud k jejich úhradě nepostačuje druhá třetina zbytku čisté mzdy. Částka přesahující hranici 9.338,- Kč se srazí dlužníkovi ze mzdy nebo jiného příjmu bez omezení.**

3. ODDLUŽENÍ

Od 1. 7. 2017 došlo k novelizaci Insolvenčního zákona 64/2017 Sb., kterým se mění zákon č. [182/2006 Sb.](#), o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon) ve znění pozdějších předpisů.

Návrhy na oddlužení mohou za dlužníka na základě plné moci s úředně ověřeným podpisem podávat advokáti, notáři, soudní exekutoři, insolvenční správci a akreditované osoby. Za tuto činnost si mohou **účtovat nanejvýš 4.000,-Kč za jednotlivce nebo 6.000,-Kč v případě společného oddlužení manželů. Akreditované osoby (neziskové a příspěvkové organizace) sepisují návrhy zdarma.** Akreditovaná osoba je právnickou osobou, které byla udělena akreditace pro poskytování služeb v oblasti oddlužení od Ministerstva spravedlnosti.

Návrhy

Za přípravu a sepsání návrhu neplatí dlužníci předem, zpracovatel odměnu získá až po zahájení insolvenčního řízení ze splátek, které dlužník bude pravidelně splácet.

Pro koho je osobní bankrot určen?

1. Je určen pro fyzické osoby i pro osoby samostatně výdělečně činné.
2. Základní podmínkou je úpadek a nebo hrozící úpadek, to znamená:
 - Máte minimálně dva věřitele.
 - Nejste schopni své závazky plnit (jste po splatnosti min. 30 dní se splátkou či plněním jiné povinnosti nebo již víte, že nadcházející splátku nebudete schopni plnit a jste v platební neschopnosti. To znamená, že jste zastavili platbu většiny svých závazků nebo jste po splatnosti se svými závazky více než tři měsíce a vaše dluhy není možné vymoci exekucí).
3. Jste schopni uhradit za 5 let minimálně 30% vašich závazků.

Formy oddlužení:

1. Splátkový kalendář na 5 let

Zde je nutný pravidelný, legální měsíční příjem – mzda, důchod, ze kterého se provádí výpočet srážek, který je pevně stanovený zákonem. Srážky a výše nezabavitelné částky v oddlužení je závislý nejen na příjmu, ale také na tom, zda žijete sami nebo zda vyživujete další osoby.

2. Prodejem majetkové podstaty

Tedy majetku, který vlastníte, např. nemovitosti.

3. Oddlužení kombinací prodejem majetkové podstaty a splátkovým kalendářem – pouze na žádost.

Dokumenty potřebné k podání návrhu na povolení oddlužení

- 1. Aktuální dokumenty od všech dluhů.** Ke každému z dluhů je potřeba doložit jeho výši (kolik aktuálně dlužíte) a jeho stav (zda už je vykonatelný, tedy zda již bylo soudem či rozhodcem rozhodnuto o právním nároku věřitele, či nikoli). Je nejvhodnější doložit poslední dokument, který k danému dluhu vám byl zaslán (a to věřitelem, soudem, inkasní agenturou či exekutorem). Dokument by měl být aktuální, pokud je starší než 6 měsíců je vhodné kontaktovat daného věřitele či exekutora s žádostí o sdělení aktuální dlužné částky. U dluhů, jež ještě nebyly zažalované, doložit smlouvu o vzniku závazku a např. upomínku s aktuální dlužnou částkou. U dluhů, jež byly již zažalované doložit rozsudek, popř. usnesení o nařízení exekuce a aktuální dlužné částky.
- 2. Doklady o výši Vašeho čistého příjmu za poslední 3 roky a aktuálního čistého příjmu.** Soud posuzuje, zda byly vaše příjmy v minulosti stabilní, že máte a budete mít příjem na plnění oddlužení. Doložit pracovní smlouvu, potvrzení z ČSSZ o výši důchodu atd.
- 3. Výpis z rejstříku trestů fyzických osob.**
- 4. Rodné listy dětí.** Pokud žijí s vámi a ještě se samy nevyživují
- 5. Oddací list.** Pokud návrh podáváte společně se svým manželem/manželkou.

Výhody oddlužení:

- Zaplatíte pouze část svých závazků (min.30%), pro zbytek požádáte soud o odpuštění.
- Uspokojíte všechny věřitele rovným dílem.
- Dluhy se nezvyšují.
- Není možné provádět exekuce (po podání návrhu k soudu).
- Skončí tlak ze strany věřitelů a stres spojený s předlužením.
- Při splátkovém kalendáři je vám srážena z příjmu jedna částka, kterou pak insolvenční správce rozděljuje věřitelům.

Nevýhody oddlužení:

- Platíte insolvenčního správce (jeho osobu určí soud): 1.089,-Kč měsíčně za jednotlivce, 1.633,50,-Kč manželé nebo 15 % z ceny prodaného majetku.
- Z příjmu vám zůstane pouze tzv. nezabavitelná částka.
- Až Vaše oddlužení poběží, musíte si dát pozor, abyste neměli opoždění s dalšími platbami víc než 30 dní (poplatky, pokuty, nájem, aj.), jinak vám hrozí zrušení oddlužení.

4. ODDLUŽENÍ - DLUHY NA VÝŽIVNÉM

Jan 32 let, má dvě nezletilé děti, na které má hradit výživné 4000,-Kč. Na výživném Jan v době první návštěvy Sociální poradny dlužil celkem 52.000,-Kč. Pracuje „na černo“. S matkou dětí nebyli nikdy sezdáni.

Problémy s dluhy začal mít Jan ve chvíli, kdy přišel o zaměstnání, následně utrpěl zranění dolní končetiny. Léčba i s rehabilitací trvala téměř 3 měsíce. V tu dobu již byl v evidenci Úřadu práce. Rapidně mu na podpoře v nezaměstnanosti klesly příjmy, začal se dostávat do prodlení se splátkami.

V době, kdy si začal brát půjčky, nedomyslel, že by v budoucnu mohl přijít o zaměstnání, či mít nějaké zdravotní potíže. Koupil si osobní automobil, byl s bývalou partnerkou na luxusní dovolené, nakoupil věci na vybavení pronajatého bytu. Na všechno mu bankovní i nebankovní instituce poskytly půjčky. Bohužel najednou neměl práci, utrpěl úraz, neměl dostatek financí na splácení svých závazků, vše se změnilo. Aby mohl zajistit základní životní potřeby své, svých dětí a partnerky, začal si brát další půjčky od nebankovních společností, poté také mikro-půjčky po internetu. Jeho dluhy neustále rostly, neboť začal řešit půjčku půjčkou. Pokud zaplatil jednu, vznikla mu další. Dluhy Jana byly jedním z důvodů rozpadu jeho partnerského vztahu. Soudně mu bylo stanoveno výživné ve výši 4.000,- Kč. Klient si sice našel práci, ale „na černo“. Vznikl mu dluh na výživném ve výši 52.000,- Kč. Klient se obával vzniku další exekuce či trestního stíhání pro neplnění vyživovací povinnosti.

V tuto chvíli přišel do Sociální poradny, neboť jeho dluhy jsou již ve výši 600.000,- Kč a on neví, kudy z této situaci ven. S pomocí sociální pracovnice si našel novou práci, kde má stálý příjem 20.000,- Kč. Rozhodl se po dů-

kladném promyšlení a zvážení všech variant řešit svou situaci oddlužením, stejně jako jeho dobrý kamarád.

Pokud má plat 20.000,- Kč čistého, po odečtení maximální nezabavitelné částky 9.338,-Kč mu bude na úhradu dlužného a řádného výživného, na splátky dluhů a odměnu insolvenčního správce měsíčně odcházet 10.662,- Kč. Tímto způsobem za 60 měsíců uhradí 639.720,-Kč (z toho půjde 52.000,- Kč na dlužné výživné, 240.000,-Kč na řádné výživné, 65.340,-Kč odměna insolvenčnímu správci a na nezajištěné závazky zbyde 282.380,-Kč). Svě závazky uhradí ze 47 %. Podmínky insolvence splnil a sociální pracovnice zpracovala za přímé účasti Jana Návrh na povolení oddlužení a odeslala jej ke Krajskému soudu. U pana Jana to byl Krajský soud v Praze. Do dluhů z občanského života byly přidány i dluhy na výživném, které ale musí zaplatit ze 100 % a i nadále musí platit řádné výživné.

Klient si byl vědom, že nebude schopen situaci jinak řešit, a proto se rozhodl insolvenční návrh podat. Klientovi bylo oddlužení povoleno. Nyní pracuje a je spokojený s tím, že věci nabraly takový vývoj.

Podání návrhu na povolení oddlužení je výhodné také pro bývalou partnerku a matku dcer. Za 60 měsíců ji bude uhrazeno dlužné výživné a každý měsíc ji bude zasíláno také řádné výživné.

5. ODDLUŽENÍ - MIKRO – PŮJČKY

Pavel 23 let, pracuje jako dělník, přichází do Sociální poradny s tím, že má dluhy, je v opoždění se splátkami, některé dluhy řeší již inkasní agentury a hrozí mu soudy a následně exekuce. Bydlí u rodičů, obává se exekuce a toho, že by exekutoři mohli přijít do bytu rodičů.

Společně s Pavlem jsme zmapovali aktuální dlužné částky. Mimo tří produktů u bankovních společností měl Pavel 8 mikro-půjček a 3 půjčky u nebankovních poskytovatelů, kde byly nastavené týdenní splátky. Celková výše měsíčních splátek byla 8.500,-Kč. Čistý příjem 15.350,-Kč, nájemné 4.000,-Kč. Ve chvíli, kdy přestal zvládat pravidelně splácet stávající půjčky, kontokorent již měl vyčerpaný, stejně jako kreditní kartu, začal uzavírat on-line mikro-půjčky u nebankovních poskytovatelů.

Obecně lze říci, že mikro-půjčky jsou dostupné pro kohokoli, tedy i pro studenty, matky či otce na mateřské/otcovské dovolené, důchodce a nezaměstnané.

Mikro-půjčka se proto zdála vhodným řešením, ale pouze na krátkou chvíli. Tradiční mikro-půjčky, resp. půjčky před výplatou, půjčky přes SMS a další klony těchto půjček mají společný jmenovatel: vysokou cenu. Hlavním rizikem půjček před výplatou jsou vysoké poplatky za půjčení částky, vysoké poplatky za prodloužení půjčky a riziko neznámých sankcí nebankovních poskytovatelů.

Pavel po vyplnění formuláře velmi rychle (i do hodiny) obdržel požadovanou částku na svůj bankovní účet. Ze získaných peněz hradil splátky předchozích dluhů. Tímto způsobem se dostával do dluhové spirály, ze které

je velice těžké včas vystoupit. Například u jedné půjčky „do výplaty“ ve výši 3.000,-Kč za pár měsíců při prodlužování a nesplácení se stala částka 15.650,-Kč. Tato částka se skládala z jistiny, tedy základní půjčené částky, úroku z jistiny, poplatků z prodloužení, z manipulačního poplatku, ze smluvní pokuty, zákonného úroku z prodlení a právního zastoupení při sepsání předžalobní upomínky.

Je vždy dobré si uvědomit, že půjčkou před výplatou se nikdy nevyřeší jiné dluhy. Pouze se vše oddálí o nějaký týden, měsíc.

Pavel se tímto dostal do dluhové pasti, a proto kontaktoval Sociální poradnu. Po zmapování všech dluhů a dlužných částek, které dosáhly výše 547.980,-, Pavel dospěl k závěru, že by rád celou situaci vyřešil podáním Návrhu na povolení oddlužení.

Návrh jsme ve spolupráci s Pavlem sepsali, datovou poštou podali ke Krajskému soudu. Vše prošlo velmi hladce, Pavlovi bylo povoleno oddlužení, následně schválenou formou splátkového kalendáře. Z jeho průměrného měsíčního příjmu 15.350,-Kč čistého pravidelně odchází 6.083,-Kč. Tímto způsobem za 60 měsíců při stávajícím příjmu uhradí na nezajištěných závazcích po odečtení odměny insolvenčního správce 299.646,-Kč, což představuje 54,7 % závazků.

Závěrem je vhodné dodat, že u mikro-půjček od nebankovních poskytovatelů je včasné podání návrhu na povolení oddlužení záchrana před vysokým nárůstem pohledávek o soudní výlohy a náklady exekuce.

6. ODDLUŽENÍ - MATKA SAMOŽIVITELKA

Alena, 25 let, matka 2 děti ve věku 1 rok a 3 roky, svobodná, samoživitelka, otec dětí výživné hradí pravidelně, žije v bytě u rodičů.

Aleny bývalý partner přišel těsně před narozením druhé dcery o zaměstnání. S partnerem Alena bydlela v nájmu. K tomu, aby zaplatili nájem, náklady na živobytí a základní výbavu pro ještě v té době nenarozenou dceru, začala si klientka půjčovat. Byla na mateřské dovolené, ze které plynule přešla na rodičovskou dovolenou. Vzhledem k nízkým příjmům a nemajetnosti jí v bankovních institucích půjčku neposkytli. Klientka uzavřela velmi nevýhodné půjčky u nebankovních společností. Poté, co přestávala zvládat splácet nebankovní půjčky a dostávala se do prodlení, začala využívat rychlé on-line půjčky „do výplaty“.

Finanční problémy byly jedním z důvodů rozpadu jejího vztahu, nyní s dětmi žije u rodičů, přestala splácet většinu svých závazků, věřitelé ji velmi často telefonicky kontaktují a již byla na její majetek nařízena první exekuce.

Alena přišla do Sociální poradny v doprovodu svého otce, který má obavy z příchodu exekutorů k nim do bytu. Jeho hlavní snahou je však pomoci dceři.

Celková výše Aleniných dluhů byla po zmapování 265.000,-Kč. Její měsíční příjem činil pouze rodičovský příspěvek 7.600,-Kč, příspěvky na děti a výživné 3.000,-Kč na obě děti.

Nezabavitelná částka pro ni a její dvě nezletilé děti byla v roce 2017 celkem 9.232,-Kč. Z jejího měsíčního příjmu nebylo možné nic strhávat v rámci od-

dlužení. Příspěvky na děti a výživné od otce jsou příjmy pro potřeby dětí a není možné z nich ani v exekuci ani v oddlužení nic srážet.

K tomu, aby mohla Alena podat návrh na povolení oddlužení, musela se příslušnému Krajskému soudu zaručit, že za 5 let uhradí minimálně 30 % nezajištěných závazků. V případě Aleny 30 % z 265.000,-Kč činilo 79.500,-Kč plus odměna insolvenčního správce 1.089,-Kč měsíčně (65.340,-Kč za 5 let). Celkem s odměnou insolvenčního správce musí uhradit minimálně 144.840,-Kč, takto vychází minimální měsíční splátka na 2.414,-Kč.

Aleně nabídl pomoc její otec a uzavřel s ní smlouvu o důchodu, kde se jí zaručil přispívat měsíčně 2.800,-Kč. Takto Alena za 60 měsíců (5let) uhradí 168.000,-Kč, po odečtení odměny insolvenčnímu správci 65.340,-Kč na nezajištěných závazcích uhradí 102.660,-Kč, což představuje 38,7 % nezajištěných závazků.

Za Alenu na základě podepsané plné moci pracovnice Sociální poradny zpracovala a podala insolvenční návrh spojený s návrhem na povolení oddlužení ke Krajskému soudu v Praze. Do 30 dnů soud klientce oddlužení povolil. Klientce se přihlásili věřitelé o pohledávky ve výši 241.360,-Kč, oddlužení bylo klientce schváleno a nyní již téměř rok pravidelně splácí. Věřitelé jí přestali telefonovat, upomínat, a hlavně dluhy přestaly dále narůstat.

Smlouva o důchodu (darovací smlouva), může v rámci oddlužení nahradit chybějící příjem. Až se Alena vrátí zpět do práce, budou pohledávky i nadále hrazeny ze smlouvy o důchodu a jejího aktuálního příjmu.

7. ODDLUŽENÍ – MATKA ČTYŘ DĚTÍ

Paní Marie má 4 děti, dva syny ve věku 8 a 14 let a dvě dcery ve věku 2 a 4 roky. V současné době je na mateřské dovolené. Pobírá rodičovský příspěvek ve výši 7.600,- Kč, dále má příspěvky na děti ve výši 2.200,- Kč a doplatek na bydlení, který se každý měsíc mění. Její příjem je tedy 9.800,- Kč + doplatek na bydlení. V době, kdy kontaktovala Sociální poradnu, bydlela na Azylovém domě.

Marie dříve žila s partnerem v pronajatém bytě, má s ním dvě děti. Starší dvě děti má z předchozího vztahu, otec výživné nehradí. Současný partner dlouhodobě nepochoval, nebyl schopen se o rodinu postarat. Žili dlouhodobě z dávek státní sociální podpory. Partner byl v evidenci uchazečů o zaměstnání, ale pracovat nikdy nechtěl. Spíše přebýval doma a lenořil. S partnerem několikrát nezaplatili nájem, a to i přesto, že jim byl vyplácen příspěvek na bydlení ve výši poloviny nájmu. Nájemní smlouva jim nebyla již prodloužena a oni neměli kam jít. S partnerem jim bylo doporučeno, aby šli do Azylového domu. Tam se ale velmi často hádali a nebylo jejich soužití klidné. Sousedé si stěžovali na hluk, který jde z jejich pokoje. Partner nakonec od Marie odešel ke svým kamarádům. A nechal Marii na všechno samotnou. Marie se najednou ze své mateřské musela sama starat o 4 děti. Jelikož ani jeden z otců dětí neplatil výživné, neměla dostatek finančních prostředků, kterými by mohla disponovat. V Azylovém domě jí byla často poskytována potravinová pomoc.

Do sociální poradny se dostala poté, co jí sociální pracovnice Azylového domu doporučila, aby začala mapovat své dluhy. Nejprve jsme udělali

výpis exekucí ze soudu takzvanou lustraci. Výpis byl opravdu obsáhlý, Marie měla několik exekucí. Po ukončení základní školy ve studiu dále nepokračovala a nikde nepracovala, nebyla v evidenci uchazečů o zaměstnání. Vznikl jí veliký dluh na povinném zdravotním pojištění. S paní Marií se podařilo zmapovat všechny dluhy. Celková výše byla 300.000,- Kč.

Marie má rodičovský příspěvek 7.600,- Kč. Nezabavitelná částka na ni a na děti je 12.450,65,- Kč. Tato částka je vyšší než její příjem. Pokud by chtěla řešit svou situaci oddlužením, musela by mít dárce minimálně na 5.000,- Kč měsíčně. Nikoho takového nemá, neboť od 15 žije sama a se svou rodinou se nevidá. Začala být zoufalá, neboť jí často exekutoři volali a již jednou měla mobiliární exekuci (zabavení movitého majetku).

Došli jsme k závěru, že Mariin příjem nestačí na oddlužení ani není možné dohodnout s věřiteli splácení dluhů.

Byla navržena možnost odložení exekuce po dobu její mateřské dovolené. Společně jsme zavolaly na příslušné Exekutorské úřady a požádaly o poslání exekučních příkazů, některé měla u sebe. Sepsali jsme návrhy na odklad exekucí a čekali na vyjádření exekutora. Povedlo se nám některé odložit po dobu její mateřské dovolené. I při odkladu exekuce příslušenství základních dlužných částek neustále roste.

Marii se povedlo nalézt nové bydlení na ubytovně.

8. ODDLUŽENÍ – MANŽELÉ

Josef (36 let) a Kateřina (34 let) jsou manželé, mají dluhy u bankovních i nebankovních institucí. Bydlí společně a společně vychovávají své dvě nezletilé dcery, oba pracují na hlavní pracovní poměr. Mají exekuce a jsou jim prováděny exekuční srážky ze mzdy.

Josef s Kateřinou jsou manželé již 15 let, společně vychovávají dvě dcery 12 a 14 let. Bohužel, v době finanční krize přišli oba o zaměstnání a byli téměř rok bez práce. V té době si začali brát půjčky a půjčené peníze použili na uhrazení základních výdajů, na uhrazení zájmových kroužků pro děti, dokonce si i jednou půjčili na dovolenou a dárky k Vánocům. Doufali, že se jim podaří nalézt zaměstnání a poté vše uhradí. Jejich představa byla velmi naivní a bohužel nereálná. I když se jim podařilo opět nalézt zaměstnání, výše jejich měsíčních splátek byla tak vysoká, že jim každý měsíc do výplaty nezbývaly peníze. Kateřině na začátku pomáhala její maminka, ta bohužel zemřela a rodina nevěděla, jak dál. Starší dcera měla ve škole v rámci vyučování přednášku o finanční gramotnosti, kde se dozvěděla informace, které doma řekla rodičům, a ti na základě toho kontaktovali Sociální poradnu. V tu dobu již měli exekuce.

Po zhodnocení celé situace se manželé rozhodli, že podají návrh na povolení oddlužení ke krajskému soudu. Po podání návrhu na povolení oddlužení soud povolil a následně schválil oddlužení splátkovým kalendářem. Celý tento proces trval 3 měsíce.

V daném případě manželé návrh na povolení oddlužení podali společně.

Podmínkou pro podání společného návrhu na povolení oddlužení je trvání manželství ke dni doručení návrhu k místně příslušnému krajskému soudu. **Na úředně ověřeném** prohlášení manželé svým podpisem potvrdí, že pro účely oddlužení je veškerý jejich majetek ve společném jmění manželů. V oddlužení jsou manželé považováni za jednoho dlužníka. Oběma jsou prováděné srážky ze mzdy. **Měsíčně jim z jejich celkového měsíčního čistého příjmu 35.000,-Kč zbývá po provedení srážek 26.192,-Kč, na splátky dluhů a odměnu insolvenčního správce odchází měsíčně 8.808,-Kč.**

Odměna insolvenčního správce je v tomto případě 1.633,50,-Kč, za 60 měsíců 98.010,-Kč.

Celková výše dluhů byla v době podání návrhu 1.076.175,-. Měsíční příjem rodiny 35.000,-Kč čistého. Nyní je rodina 18 měsíců v oddlužení a uhradila přes 12 % svých dluhů. Očekávaná míra uspokojení za 5 let je přes 40 %.

Pokud by se Josef s Kateřinou v průběhu trvání jejich oddlužení rozvedli, budou v rámci oddlužení stále bráni jako manželé. I rozvedení manželé mohou oddlužení dokončit společně a pokud by tak z nějakého důvodu nechtěli, je obvyklé, že oddlužení skončí a každý z nich si podá znovu svůj samostatný návrh.

9. ODDLUŽENÍ - DLUHY Z PŘEDCHOZÍHO MANŽELSTVÍ

Marta (45 let), tři děti, jedno již zletilé

Marta 45 let přichází do poradny v doprovodu své dcery a jejího přítele. Má tři děti, dvě dcery a jednoho syna. Nejstarší dcera je již plnoletá, žije samostatně.

Problémy paní Marty začaly před 10 lety, kdy její, dnes již bývalý, manžel pracoval jako osoba samostatně výdělečně činná. V podnikání se mu příliš nedařilo, Marta byla v té době na mateřské dovolené s nejmladším synem. Peněžitá pomoc v mateřství a minimální příjem manžela sotva vystačili na pokrytí základních životních potřeb. V této době byla ráda, že měla co dát dětem k jídlu. Začaly problémy s placením nájmu. Museli opustit nájemní byt a přestěhovat se na ubytovnu.

Manžel ukončil podnikatelskou činnost a nastoupil do zaměstnání, rodině stoupl příjem, zdálo se vše téměř ideální. Koupili si byt na hypotéku. Postupem času manžel přestal domů nosit peníze, mnoho času trávil po hospodách. Začal mít problémy s alkoholem, ze zaměstnání ho pro porušení pracovní kázně vyhodili. Vyšlo najevo, že manžel Marty si bral půjčky, kde se dalo, hrál výherní automaty.

Marta se mezitím vrátila do zaměstnání, bohužel její výdělek ani nedosahoval na měsíční splátku hypotéky. Najednou neměli peníze na nic. Byt prodali, z peněz z prodeje bytu uhradili hypotéku a část dluhů, bohužel ne všechny.

Problémy s hraním výherních automatů a alkoholem se stupňovaly. Automaty a alkohol byl hlavním důvodem častých rozepří a neshod mezi man-

želi. Dokonce došlo i k domácímu násilí, paní Marta se od manžela odstěhovala a začala žít i s dětmi sama. Podala žádost o rozvod. Okresní soud manželé rozvedl, děti zůstaly v péči paní Marty.

I po rozvodu manželství Martu pronásledovaly dluhy, které vznikly za doby trvání manželství, byly jí prováděny exekuční srážky ze mzdy.

V této chvíli navštívila Sociální poradnu, aby se dluhy začaly nějak řešit. Manželé neměli majetkové vypořádání, ani předmanželskou smlouvu. Jejich dluhy spadaly do SJM, tedy všude dlužili společně a nerozdílně.

Po změně zaměstnání měla měsíční příjem 18.000,-Kč čistého. Po zmapování všech dluhů, které dosáhly výše 786.000,-Kč, se Marta rozhodla, že s pomocí sociální pracovnice Sociální poradny podá návrh na povolen oddlužení.

Oddlužení bylo Martě povoleno, následně schváleno, splátkovým kalendářem. Martě z měsíčního příjmu zbude 12.225,32,-Kč, na splátky nezajištěných závazků a odměnu insolvenčního správce měsíčně odchází 5.774,70,-Kč. Podáním návrhu se všechny exekuce zastavily, dluhy již nenarůstají a za 5 let, by měla Marta uhradit 35,8 % dluhů. Klientce se ulevilo.

V této situaci se oddluží pouze Marta, zbytek dluhů zůstane bývalému manželovi, který svou tíživou finanční situaci dlouhodobě neřeší.

10. ODDLUŽENÍ – DLUHY Z OBČANSKÉHO ŽIVOTA A Z TRESTNÉ ČINNOSTI

Karel (30let) byl v minulosti 3krát ve výkonu trestu odnětí svobody. Po propuštění z výkonu trestu, na základě doporučení kurátora pro dospělé Odboru sociálních služeb a zdravotnictví kontaktoval Sociální poradnu s žádostí o pomoc.

Karel byl před nástupem do výkonu trestu nezaměstnaný, měl dluhy u nebankovních společností, dluhy za jízdu „na černo“ a také za majetkovou trestnou činnost (náhrada majetkové újmy, náhrada soudních výdajů).

Karel nedokončil střední odbornou školu, poté pracoval bez platné pracovní smlouvy, opakovaně páchal trestnou činností, za kterou byl 3x odsouzen k výkonu trestu odnětí svobody. Ve výkonu trestu byl pracovníčně zařazen, dokončil si vzdělání. Po propuštění ve spolupráci s kurátorem pro dospělé a neziskovou organizací RUBIKON Centrum našel zaměstnání s možností ubytování. Tuto příležitost využil, začal pracovat, kontaktoval Sociální poradnu, kde společně se sociální pracovníci zmapoval všechny své dluhy a jejich aktuální výši.

Celková výše dluhů Karla byla 364.011,-Kč a výše dluhů z majetkové trestné činnosti byla 189.000,-Kč. Dohromady tedy dlužil 553.011,-Kč. Čistý měsíční příjem klienta byl 18.009,-Kč. Karel splňoval podmínky pro podání návrhu na povolení oddlužení, tedy měl více jak dva věřitele a minimálně jeden závazek měl 30 dnů po splatnosti, měl měsíční příjem, dohledal veškeré potřebné dokumenty. Nic nebránilo tomu, aby společně se Sociální poradnou pokusil podat návrh na povolení oddlužení. V oddlužení Karlovi zbyde

na živobytí maximální nezabavitelná částka pro jednotlivce, tj. 9.338,-Kč, a z příjmů dlužníka bude na uhrazení dluhů a odměnu insolvenčního správce odcházet 8.671,-Kč. Takto by měl splatit 82,3 % závazků.

Po uplynutí 60 měsíců a řádného splácení a ukončení oddlužení bude muset pan Karel ještě doplatit 17,7 % z majetkové újmy (33.453,-Kč). Od ostatních dluhů bude pan Karel pravděpodobně osvobozen.

I lidé s trestní minulostí mohou své dluhy řešit v rámci oddlužení. Toto jim pomůže vrátit se zpět do běžného života. Závěrem je vhodné zdůraznit, že náhrada škody na majetku způsobená úmyslně se musí vždy doplatit celá, nesplacená část se po oddlužení neodpouští.

11. ODDLUŽENÍ – ZAJIŠTĚNÁ NEMOVITOST

Marcela 42 let, rozvedená, 1 nezletilé dítě v péči, dluhy vznikly po rozvodu manželství a po ztrátě zaměstnání. V zaměstnání měla dostatečný příjem, takže jí banka poskytla hypotéku. Marcela si zakoupila byt, kterým ručila. Na zařízení bytu si vzala další půjčky od bankovních i nebankovních společností.

Marcela po rozvodu chtěla začít úplně novou etapu svého života. Koupila si byt, hezky ho zařídila. Bohužel přišla o zaměstnání z důvodu reorganizace ve firmě, kde 10 let pracovala. 10 měsíců byla v evidenci uchazečů o zaměstnání na Úřadu práce.

Po 10 měsících našla nové zaměstnání, rapidně jí klesl příjem. I přes to, že otec dcery hradil výživné řádně a včas, její příjem nedostačoval na splátky hypotéky a dalších půjček. Po odečtení základních měsíčních výdajů a zaplacení půjček byla každý měsíc ve ztrátě 3.000,-Kč. Dostávala se do prodlení se splátkami, od věřitelů začaly chodit upomínky. Tento stav byl trvale neudržitelný, Marcela kontaktovala Sociální poradnu.

Po zmapování dluhů jsme společně došli k těmto číslům. Marcela měla celkem 15 závazků, ze kterých ani jeden nebyl vykonatelný, tedy nebylo o něm rozhodnuto v nalézacím či jiném řízení a jeden byl zajištěný bytem. Nezajištěné závazky byly v celkové výši 613.269,00,-Kč, zajištěný závazek ve výši 1.011.121,02,-Kč.

Marcela měla průměrný měsíční příjem 17.000,-Kč čistého. Po odečtení nezabavitelné částky pro rok 2018 na ni 6.225,33,-Kč a na její nezletilou dceru 1.556,33,-Kč, jí z jejího měsíčního příjmu zbývá 10.854,-Kč + výživné

od otce na nezletilou dceru 5.000,-Kč. Klientka se s dcerou odstěhovala na ubytovnu, kde má měsíční nájem 6.500,-Kč a na živobytí ji měsíčně zbývá 9.354,-Kč. Marcele bylo schváleno oddlužení. Byt byl prodaný a zajištěný věřitel byl vyplacený a nezajištěné pohledávky nyní hradí splátkovým kalendářem. Je zde předpoklad, že za 60 měsíců uhradí celkem 368.760,-Kč. Po odečtení odměny insolvenčního správce 1.089,-Kč měsíčně (65.340,-Kč za 60 měsíců), uhradí na nezajištěných závazcích 303.420,-Kč, což představuje 49,5 % nezajištěných závazků.

Zajištěný byt insolvenční správce prodal za tržní cenu a ze získaných peněz se uhradila téměř celá dlužná částka na hypotéce. Marcela řádně pracuje a splácí. Je zde předpoklad, že po ukončení oddlužení bude mít před sebou klidný život bez dluhů.

12. DLUHY, ZTRÁTA BYDLENÍ, ZAMĚŠTNÁNÍ, HROZBA VÝKONU TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY ZA ZANEDBÁNÍ POVINNÉ VÝŽIVY

Eva kontaktovala RUBIKON Centrum na základě podnětu z Azylového domu Příbram, kde Eva bydlela, byla v tíživé životní situaci, tj. bez finanční prostředků (včetně nepřehledné dluhové situace), ve špatném zdravotním stavu a v neposlední řadě jí hrozila přeměna alternativního trestu (uložen podmíněný trest odnětí svobody za zanedbání povinné výživy) ve výkon trestu odnětí svobody. Předmětem úvodní schůzky bylo naplánování kroků ke zprostředkování vhodného zaměstnání, a to vzhledem k výše uvedeným bariérám.

Již od začátku spolupráce bylo u Evy zvažováno využití zaměstnání v režimu tréninkového místa s případnou možností pokračovat u zaměstnavatele v rámci aktivní politiky zaměstnanosti realizované Úřadem práce ČR. Smyslem tréninkového pracovního místa je zejména aktivizace jedince a možnost získat pracovní návyky a stabilní zaměstnání. S Evou se spolupracovalo napříč zainteresovanými organizacemi, kdy například sociální pracovnice Střediska terénních služeb s klientkou úspěšně vyřídila dávky hmotné nouze a vzhledem ke zdravotnímu stavu Eva podala žádost o přiznání invalidního důchodu. Byla taktéž navázána spolupráce se Sociální poradnou ohledně zmapování dluhů a nastavení kroků k řešení této problematiky. Spolupráce v oblasti zaměstnanosti byla přizpůsobena pracovním zkušenostem Evy s přihlédnutím k dosaženému vzdělání. Eva měla dlouholeté zkušenosti z pozice pomocné síly v kuchyni, nicméně se jednalo zejména o nelegální práci a nebylo možné doložit relevantní dokumentaci. Hlavní překážkou pro zprostředkování tréninkového mís-

ta byla výše uvedená skutečnost, kdy klientce hrozila přeměna podmíněného trestu. Z tohoto důvodu bylo nutné naplánovat konkrétní kroky k oslovení vybraného zaměstnavatele/instituce s detailně popsáním hodnocením klientky, včetně popisu situace. Po zvážení všech možností (případně rizik), bylo zvoleno oslovení Centra sociálních a zdravotních služeb Příbram, p.o. (dále CSZS) jako potenciálního zaměstnavatele. CSZS o možnost zaměstnání klientky v režimu tréninkového místa projevilo zájem s tím, že pokud se klientka osvědčí, bude možnost pokračovat dále na základě aktivní politiky zaměstnanosti, tj. v režimu veřejně prospěšné práce, o který by případně CSZS zažádá. Souběžně s problematikou prostupného zaměstnání byla ve spolupráci se sociálními pracovníky Střediska terénních služeb řešena i problematika prostupného bydlení, kde zásadním problémem byla trvalá adresa mimo město Příbram. V mezičase byl vyhotoven posudek na průběh spolupráce, který byl přiložen ke zprávě ze strany Probační a mediační služby. Soud nakonec klientce prodloužil podmínku a zejména bral v potaz zřejmou motivaci Evy změnit stávající situaci. Eva nastoupila do CSZS v rámci tréninkového místa na pozici pomocný provozní pracovník, kde se v průběhu trvání tréninkového místa osvědčila a byla jí nabídnuta možnost pokračovat v rámci veřejně prospěšné práce, což přijala. Eva začala v průběhu zaměstnání intenzivněji spolupracovat se Sociální poradnou a po zmapování dluhů bylo zjištěno, že Eva splňuje podmínky pro podání návrhu na oddlužení. Na základě pracovního výkonu byla Evě taktéž nabídnuta možnost rekvalifikace na pracovníka v sociálních službách s tím, že klientka by mohla působit v pečovatelské službě jako pečovatelka a navýšit si příjem. V oblasti bydlení došlo k markantnímu pokroku, kdy klientka nejprve na základě výjimky prostoupila z Azylového domu do Městské ubytovny.

ODDLUŽENÍ - DLUHY V SENIORSKÉM VĚKU

Paní Jana, 67 let, žije sama, má 2 děti a 3 vnuky. Je ve starobním důchodu, pracuje na dohodu o pracovní činnosti jako prodavačka.

Jana žila většinu života bez dluhů, je rozvedená, sama vychovala bez větších problémů dvě dcery. Do problému s dluhy se dostala až v posledních 10 ti letech a to tím, že chtěla pomoci svému vnukovi Kamilovi.

Dluhy Kamila byly tak vysoké, že k jejich uhrazení využila peněz z prodeje vlastního bytu, chtěla mu pomoci. Kamil byl dlouhodobě bez zaměstnání, ale Janě slíbil, že jí bude vše splácet a začne legálně pracovat.

Jana půjčovala peníze Kamilovi opakovaně, dokonce spolu začali společně bydlet v pronajatém bytě, který Jana vybavila, na což si opět brala půjčky. V té době ještě pracovala. Jednou, když se vrátila z dovolené, našla polo-prázdný byt. Kamil rozprodal vše, co se dalo prodat, dokonce i Janiny šperky, a zmizel. V tu dobu zjistila, že Kamil měl problémy s drogami. Kamila již neviděla, ale to, co pravidelně vídala, byly výpisy z účtu, upomínky věřitelů, exekuční příkazy.

Jana se musela přestěhovat na ubytovnu. Když navštívila Sociální poradnu, měla dluhy v celkové výši 680.681,-Kč, 2 závazky byly již předmětem exekuce. K tomu, aby mohla zaplatit nájemné a alespoň částečně splácet své závazky, chodí na výpomoc do obchodu s potravinami a takto si přivydělává ke starobnímu důchodu. Dlouhodobý stres se jí bohužel velmi negativně projevil na zdravotním stavu. Má psychické problémy a problémy se srdcem.

Po zmapování finanční situace klientky s příjmem ze starobního důchodu a z dohody o pracovní činnosti (celkem 13425,33,-Kč) provedla sociální pracovnice výpočet a paní Jana splňovala podmínky oddlužení. V současné době bylo Janě schváleno oddlužení splátkovým kalendářem na 60 měsíců, měsíčně z jejího příjmu na splátky a odměnu insolvenčního správce odchází 4.800,-Kč. Takto by za 60 měsíců měla uhradit 32,71 % nezajištěných závazků. Paní Janě se vrátil do života řád a klid, měsíčně jí po zaplacení splátek v rámci insolvence a nájemného z jejího příjmu zbydou 3.000,-Kč. Finančně se jí snaží pomoci dcera.

13. EXEKUCE – NEPLATNÁ ROZHODČÍ DOLOŽKA

Tomáš, 31 let, 1 exekuce, 3 nebankovní půjčky, je zaměstnaný, svobodný, bezdětný.

Tomáš je zaměstnaný a zaměstnavatel mu doporučil něco s dluhy udělat. Majitel firmy dokonce Tomášovi našel na internetu kontakt na Sociální poradnu. Tomáš se objednal a dorazil na domluvenou schůzku s tím, že chce podat návrh na povolení oddlužení.

Po zmapování všech dluhů a prostudování donesených dokumentů pracovníce zjistila, že největší dluh byl vymáhán exekučně na základě pravomocného a vykonatelného rozhodčího nálezů. Dále také zjistila, že exekuce je na dluh u společnosti ESSOX a byla zde reálná šance na zastavení exekuce. Mnohé společnosti totiž uzavíraly se svými klienty neplatné rozhodčí doložky a na základě toho, že je doložka neplatná, lze exekuci zastavit

Jelikož se ale může zastavení exekuce prodloužit na několik měsíců, byl proto podáván zároveň návrh na odklad exekuce. Soud návrhu vyhověl a exekuci odložil. Odklad exekuce v tomto případě znamená to, že Tomášovi bude exekutor z příjmu dál peníze strhávat, ale takto sražené peníze už bude jen deponovat na svém účtu.

Po 4 měsících byla exekuce zastavena po pravomocném rozhodnutí o zastavení exekuce (trvalo další 2 měsíce) soudní exekutor zrušil všechny exekuční příkazy. Zastavením exekuce dluh nezankl, ale velmi výrazně se se snížil o náklady advokátů, rozhodců, exekutora. Tyto poplatky výrazně převyšovaly původní dluh. Dokonce se u Tomáše stalo to, že v rámci exe-

kuce bylo již zapláceno víc, než dělal samotný dluh s úroky, celý dluh byl splacen a exekutor mu dokonce vrátil všechny vymožené prostředky navíc + peníze jež byly v depozitu. Z těchto peněz zčásti uhradil zbylé dluhy, které ještě nebyly předmětem exekuce a návrh na povolení oddlužení bylo v tomto případě zbytečné podávat.

14. DOPADY TÍŽIVÉ FINANČNÍ SITUACE RODINY NA DĚTI

Klára, 18 let, studentka 3. ročníku odborné střední školy, otec zemřel, žije s matkou, starší sestrou a malou neteří v jednom bytě. Do školy musí dojíždět.

Klára přišla do Poradny sama, kamarádi jí řekli, aby si s někým promluvila. Viděli na ní, že je stále smutná, vůbec nic nejí, hodně zhubla. Klára studuje střední školu, připravuje se na maturitu. Svěřila se paní učitelce a ta jí nabídla, aby si o všem popovídala s psychologem. Do poradny přichází sama, nechce, aby matka věděla, že s někým mluví o tom, co se u nich v rodině děje.

Při prvním kontaktu je velmi nejistá, v napětí, mluví tiše, chvílemi pláče, celkově působí velmi křehce a zranitelně. Klára už tátu nemá, umřel, když byla ještě malá. Zůstala bydlet s mámou a starší sestrou. Lásku a péči jí nejvíce dávala babička, na kterou se citově upnula, milovala ji. Když babička umřela, měla pocit, že zůstala úplně sama a opuštěná, zhroutil se jí svět. Máma se jí nikdy moc nevěnovala, chodila do práce, musela vydělávat peníze, které v rodině vždy scházely. Navíc si matka začala půjčovat, zadlužila se. Doma nastaly velké finanční problémy, neustále chyběly peníze na splátky. Sestra Kláry otěhotněla, narodila se jí dcera s postižením, o kterou je nutné se nepřetržitě starat. Sestra pobírá příspěvek na péči, do práce nechodí. Otec dítěte nejeví zájem, alimony neplatí.

Rodina bydlí v malém bytě, matka, sestra, Klára i její malá neteř spí v jednom pokoji. Doma se neustále řeší peníze. Matka se dostala do insolvence, rodina má k dispozici omezenou částku financí. Hádky v rodině jsou díky

tomu na denním pořádku. Příčinou je většinou špatná nálada sestry, nebo únava a podrážděnost matky. Klára nemá žádný klid na učení. Je jí neustále vyčítáno, že její studium stojí moc peněz. Stává se, že nemá peníze na cestu do školy, a tak třeba týden do školy nejedí. Matka se o její výsledky ve škole nezajímá. Naopak jí předhazuje, že by měla změnit obor – rychle se vyučit a jít vydělávat. Klára se snaží pomoci, o víkendech chodí na brigády. Co si vydělá, většinou odevzdá matce, musí. Pokud odmítne, matka a sestra ji citově vydírají. Většinou jí předhazují malou neteř, že nebude mít co jíst. Ví jak na ni, znají její slabá místa. Stává se, že Kláře kontrolují peněženku, vždycky to tak dělaly.

Často se také chce po Kláře, aby malou hlídala. Když zrovna má jiný program, je to špatně, přijdou další výčitky a hádky. Klára má pocit, že se doma nemluví o ničem jiném než o penězích, nikdo s ní nemluví, nemůže si s nikým popovídat o svých starostech, připadá si tam jako „páté kolo u vozu.“ Postupně začala o sobě pochybovat. Přestala si věřit, že školu vůbec zvládne dokončit. Napadaly ji myšlenky, že kdyby se vůbec nenarodila, tak by bylo o starost méně. Pomalu se uzavírala do svého světa. Pociťovala beznaděj, bezmocnost. Objevily se depresivní stavy, přestala jíst, neboť i jídlo jí bylo vyčítáno. Když jí bylo nejhůře, pořezala se. Psychickou bolest alespoň na chvíli otupila bolest fyzická....

Klárě se po několika sezeních podařilo motivovat k tomu, aby svou situaci začala řešit. Vyřídila si možnost pobírání sirotčího důchodu na svou osobu a díky tomu si mohla dovolit pobyt na internátě v místě školy, aby měla klid na učení a mohla se tak připravovat na maturitu. Díky pravidelnému přísunu jídla v rámci pobytu na internátu se postupně zlepšilo její stravování. Celkově si začala více věřit a upřednostňovat své potřeby před problémy matky a sestry.

Přestože Klára sděluje, že se komunikace v rodině trošku zlepšila, na Kláru

je nadále vyvíjen psychický nátlak. Je jí vyčítáno, že se osamostatnila a zejména, že matka se sestrou již nemůžou libovolně nakládat s penězi patřící Kláře. Peníze ze sirotčího důchodu jsou nyní skutečně využity pro její studium. Pomocí terapie se povedlo posílit její sebevědomí a Klára se postupně naučila nátlaku z rodiny odolávat. Klára se v současné době cítí dobře, ve škole se jí znovu daří. Našla si přítele, povídá si s kamarády o všedních věcech, užívá si po dlouhé době chvílky štěstí dospívající dívky, která může bezstarostně studovat a připravovat se na život dospělého.

Poznámky
